

A kortárshatás összehasonlító vizsgálata két pécsi roma szakkollégium hallgatói körében

Végh Zoltán

Pécsi Tudományegyetem

Bevezetés

Kutatásom fókuszában a kortárshatás vizsgálata áll két dél-dúnántuli- egy egyházi illetve egy nem egyházi fenntartású szakkollégium hallgatói körében. Korábban a két szakkollégium közül a nem egyházi fenntartású hallgatói körében másodelemzéssel megvizsgáltam az életútjukat (N:31). Két fő szempont a belső motiváció és a külső támogatók (család, iskola, szociális ellátórendszer) közötti viszonyrendszert elemeztem a narratívák alapján. Mostani kutatásomban egy harmadik szempont- a kortárshatás- vizsgálata mentén, arra keresem a választ, hogy a hallgatók életútjára milyen hatással vannak, reziliensé válásuk folyamatában. Az egyházi fenntartású szakkollégista hallgatók körében (N:10) fókuszálva a kortárshatás vizsgálatára interjút készítettem, majd a kapott narratívákat hasonlítottam össze a nem egyházi fenntartású szakkollégisták által mondottakkal. A vizsgált csoport döntő része reziliensnek mondható, mivel hátrányaikat leküzdve sikeresen haladtak előre az iskolai pályafutásuk során. A reziliencia általánosságban rugalmas ellenálló képesség egy adott problémával szemben (Fehérvári et al. 2018). A kutatások célja háttérmechanizmusok feltárása, amelyek lehetővé teszik az ellenálló képesség kiteljesedését (Varga 2015), továbbá rizikó és kompenzáló faktorok azonosítása (Ceglédi 2012). Kutatásomban a kompenzáló tényezők közül a kortárs csoport szerepét vizsgálom.

Kutatás módszere, hipotézise és kérdése

Kutatásomban az egyházi fenntartású szakkollégistákkal (N:10) készítettem strukturált interjút, melyben kifejezetten a kortárshatásra kérdeztem rá. A kapott narratívákat a nem egyházi szakkollégisták (N:31) életútjában talált vonatkozó elbeszéléseket összehasonlító elemzés alá vettem. Kutatásom hipotézise: „Mindkét- hátrányos helyzetű és roma/cigány fiatalokat támogató- közösségben meghatározó lesz a kortársak hatása a hallgatók egyetemi előrehaladására. Kutatói kérdésem, hogy miben meghatározó a kortársak szerepe?. Az életüknek milyen területeire van nagyobb hatással.

EREDMÉNYEK

A két vizsgált szakkollégiumi közösség hallgatói által elmondottak alapján arra a kérdésre, hogy mi motiválta őket a szakkollégiumba való belépés során a válaszadók 2/3-nál megjelent a befogadó szakkollégiumi közösség. Az interjúk során kiderült, hogy a belépésnél az anyagi támogatáson és a tanulmányok segítségével felül a legtöbben magáért a közösségért vállalták a szakkollégiumi kötelezettségeket és a tagságot.

Mit kaptál a szakkollégiumi közösségtől? Erre a kérdésre a válaszadók 75%-a az értékes emberi kapcsolatot, az egyetemi tanulmányokban való segítségnyújtást és a közösséghez való tartozás élményét emelte ki. A narratívákból kiderült, hogy a szakkollégium hallgatók között baráti kapcsolatok születtek és fontos számukra egymás segítése. Jellemzően az azonos vagy hasonló szakra járó hallgatók között jelenik meg az egyetemi tanulmányokban való segítségnyújtás.

Harmadik komponensként a roma identitás megerősödése, pozitív megélése és a romákkal szemben támasztott előítéletek megváltozása jelenik meg az elemzett narratívák között a legnagyobb sűrűséggel. Tetten érhető a roma identitás erősödése, ami a közösségi minta adásnak és az empowermentnek tulajdonítható. Következésképpen elmondható, hogy a szakkollégiumi közösség képessé tette az egyéneket az identitásuk pozitív megélésére. A nem roma hallgatók esetében pedig az előítéleteik pozitív átkeretezése figyelhető meg.

ÖSSZEGZÉS

Összegzésként azt gondolom hipotézisem véleményem szerint beigazolódott. Tetten érhető az elmondások alapján, hogy a szakkollégisták fontosnak, hasznosnak élik meg, hogy a közösség tagjai lehetnek. Ahol elfogadásra, megértésre és segítségnyújtásra leltek. Kutatói kérdéseimre válaszolva meghatározó számukra a közösségbe való tartozás érzése, az új kapcsolati tőke és barátok szerzése, a tanulmányaikban való segítség nyújtás és az identitásuk fejlődése. Kutatásom folytatásaként további szakkollégiumi hallgatókkal tervezek interjút készíteni, amely egy jó összehasonlítási alapot képez majd az eredményeim bővítésére.

Felhasznált Irodalmak

- ANDORKA Rudolf (2006): Bevezetés a szociológiába, Osiris Kiadó, Budapest. (117.o, 234.o)
- ANTHONY Giddens, (2008): Szociológia, Osiris Kiadó, Budapest. (261.o, 271.o.)
- CEGLÉDI Tímea (2012): Reziliens életutak, avagy A Hátrányok ellenére sikeresen kibontakozó iskolai karrier. Szociológiai Szemle 22(2): (85-110.o.)
- FEHÉRVÁRI Anikó (2015): Társadalmi mobilitás és az iskola, Varga Aranka (szerk.): A nevelésszociológia alapjai PTE BTK Neveléstudományi Intézet Romológia és Nevelésszociológia Tanszék Wlislócki Henrik Szakkollégium Pécs, (188-189.o)
- VARGA Aranka-Rayman Júlia (2015): Az inklúzió szemlélete és gyakorlata. PTE, Pécs. (254.o)
- VARGA Aranka (2013): Esélyegyenlőség a cigányság körében- korlátok és lehetőségek. (16.o)
- VARGA Aranka (2017). Esélyegyenlőségi dimenziók egy roma szakkollégiumban. Autonomia és Felelősség. 1-4 szám. (31-54. o)

